Дзяржаўная ўстанова культуры
«Крупская раённая бібліятэка імя Янкі Купалы»

Аддзел маркетынгу, сацыякультурнай дзейнасці і метадычнай работы

Юбілейныя даты беларускай літаратуры

Крупкі, 2026

925 год

з дня нараджэння Ефрасінні Полацкай (свецкае імя Прадслава; каля 1101 – 1108, г. Полацк – 1173) – полацкай князёўны, першай беларускай асветніцы і мецэнаткі, кананізаванай у святыя.

865 год

з часу стварэння крыжа Ефрасінні Полоцкай, унікальнага твора старабеларускага эмальернага мастацтва, рэлігійнай і духоўнай святыні беларусаў (1161).

Пісьменнікі-юбіляры

студзень

165 год

з дня нараджэння Яўхіма Фёдаравіча Карскага (1.01.1861 – 29.04.1931), філолага-славіста, заснавальніка беларускага навуковага мовазнаўства і літаратуразнаўства, этнографа, фалькларыста, палеографа, акадэміка Пецярбургскай АН (1916, член-карэспандэнт 1901).

105 год

з дня нараджэння Івана Пятровіча Шамякіна (30.01.1921 – 14.10. 2004), беларускага пісьменніка, драматурга, Народнага пісьменніка Беларусі (1972), аўтара раманаў «Сэрца на далоні», «Глыбокая плынь», «У добры час», пенталогіі «Трывожнае шчасце» і іншых твораў.

90 год

з дня нараджэння Янкі Сіпакова (Іван Данілавіч Сіпакоў) (15.01.1936 – 10.03.2011), беларускага паэта, празаіка, перакладчыка, аўтара верша «Вітай, Беларусь», паэтычнага зборніка «Сонечны дождж», нарысаў «Акно, расчыненае ў зіму», «Па зялёную маланку», «Там, дзе Сібір», «Даверлівая зямля», кнігі паэзіі «Веча славянскіх балад».

75 год

з дня нараджэння Міхася (Міхаіла Паўлавіча) Пазнякова (24.01.1951), беларускага пісьменніка, паэта, празаіка, перакладчыка, крытыка, моваазнаўца, аўтара зборнікаў: «Час надзеі», «Ехаў поўны воз дзівос», «Дзівосны свет» і іншых.

ЛЮТЫ

105 год

з дня нараджэння Івана Паўлавіча Мележа (8.02. 1921 – 9.08. 1976), беларускага пісьменніка, драматурга, публіцыста, аўтара трылогіі «Палеская хроніка» («Людзі на балоце», «Подых навальніцы», «Завеі, снежань»), Народнага пісьменніка Беларусі (1972).

сакавік

130 год

з дня нараджэння Кандрата Крапівы (Атраховіча) (5.03.1896 – 7.01.1991), беларускага пісьменніка, паэта, сатырыка, драматурга, перакладчыка, грамадскага дзеяча, літаратуразнаўца, Народнага пісьменніка Беларусі (1956), Героя Сацыялістычнай Працы (1975), акадэміка АН БССР, доктара філалагічных навук (1953), заслужанага дзеяча навукі БССР (1978), аўтара п'ес «Канец дружбы» (апублікавана і пастаўлена ў 1934), «Партызаны» (апублікавана і пастаўлена ў 1937), «Хто смяецца апошнім» (апублікавана і пастаўлена ў 1939, па сцэнарыі аўтара пастаўлены ў 1954 г. аднайменны кінафільм), кніжкі для дзяцей «Загадкі дзеда Кандрата».

95 год

з дня нараджэння Паўла Андрэевіча Місько (14.03.1931 – 9.06.2011), беларускага пісьменніка, празаіка, паэта, публіцыста, аўтара твораў «Прыгоды Бульбобаў», «Мора Ерадота», «Традабой», «Хлопцы, чые вы будзеце...» і іншых.

красавік

140 год

з дня нараджэння Змітрака Бядулі (Самуіла Плаўніка) (23.04.1886 – 03.11.1941), беларускага паэта, празаіка, публіцыста і мовазнаўца яўрэйскага паходжання, аўтара аповесцей «Салавей», «У дрымучых лясах» «Набліжэнне», зборніка патрыятычных вершаў «Пад родным небам» і іншых.

100 год

з дня нараджэння Уладзіміра Канстнанцінавіча Федасеенка (22.04.1926 – 3.01.2018), беларускага пісьменніка, празаіка, аўтара аповесцей, фельетонаў, эсэ: «Дубовая Трада», «Віхры на скрыжаваннях», «Пасля смерчу», «Мутныя росы» і іншых.

май

115 год

з дня нараджэння Васіля Віткі (Цімох Васільевіч Крысько) (16.05.1911 – 5.03.1996), беларускага пісьменніка, літаратурнага крытыка, паэта, перакладчыка, публіцыста, празаіка, драматурга, педагога, класіка беларускай дзіцячай літаратуры, заслужанага дзеяча культуры Беларускай ССР (1970), аўтара твораў: «Азбука Васі Вясёлкіна», «Загадка пра зярнятка», «Хто памагае сонцу», Казка пра цара Зубра» і іншых.

95 год

з дня нараджэння Алега Антонавіча Лойка (1.05.1931–19.11.2009), беларускага паэта, пісьменніка і літаратуразнаўца, член-карэспандэнта АН БССР (1989), доктара філалагічных навук (1969), прафесара (1971), лаўрэата Дзяржаўнай прэміі БССР (1990), аўтара твораў: «На юначым шляху», «Як Тоня рэха шукала», «Дарогі і летуценні», «Калі ў дарозе ты...», «Пачуцці», «Скрыжалі», «Пралескі ў акопах», «Балады вайны і міру», «Талая вясна», «Трэці золак», «Неўміручасць», «Ушанаванне», «Плач зямлі» і іншых.

ліпень

150 год

з дня нараджэння Цёткі (Алаіза Сцяпанаўна Пашкевіч) (17.07.1876 – 18.02.1916), беларускай паэткі, грамадскай і палітычнай дзеячкі, публіцысткі.

115 год

з дня нараджэння Янкі Чабора (Іван Сцяпанавіч Патаповіч) (8.07.1911 – 1943), беларускага пісьменніка, паэта, публіцыста.

жнівень

90 год

з дня нараджэння Генадзя Мікалаевіча Бураўкіна (28.08. 1936 – 30.05. 2014), беларускага паэта, дзяржаўнага дзеяча, аўтара зборнікаў «Майская просінь», «З любоўю і нянавісцю зямною», «Дыханне», «Жніво», «Выток», «Варта вернасці», «Пяшчота», «Гняздо для птушкі радасці», «Узмах крыла».

верасень

125 год

з дня нараджэння Віталя Вольскага (Віталь Фрыдрыхавіч Зэйдэль -Вольскі) (5.09.1901 – 22.09.1988), беларускага празаіка, перакладчыка, драматурга, сцэнарыста, літаратуразнаўца, краязнаўца, палітычнага дзеяча, кандыдата філалагічных навук (1934), заслужанага дзеяча мастацтваў БССР (1971),аўтара твораў «Па лясных сцежках», «У ляс над Бярозой», «Месяц за месяцы», Минск, «На бабровых азёрах», «Чайкі над Нараччу», «Родны край», «Эдуард Самуйлёнак», «Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры эпохі феадалізма».

100 год

з дня нараджэння Алеся Адамовіча (Аляксандр Міхайлавіч Адамовіч) (3.09.1927 – 26.01.1994), беларускага пісьменніка-гуманіста, крытыка, навукоўца, кінасцэнарыста, публіцыста, грамадскага дзеяча, доктара філалагічных навук (1962), прафесара (1971), член-карэспандэнта Акадэміі навук БССР (1980), члена Саюза пісьменнікаў СССР, Саюза журналістаў СССР і Саюза кінематаграфістаў.

95 год

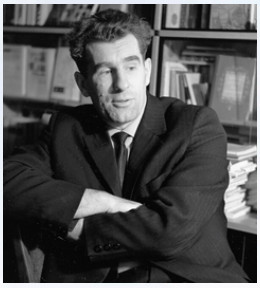

з дня нараджэння Ніла Сямёнавіча Тілевіча (30.09.1931 – 29.03.2016), беларускага паэта, перакладчыка, празаіка, драматурга, літаратуразнаўца, фалькларыста і грамадскага дзеяча, народнага паэта Беларусі (1991).

лістапад

130 год

з дня нараджэння Міхася Чарота (Міхаіл Сымонавіч Кудзелька) (7.11.1896 – 29.10.1937), беларускага паэта, драматурга, празаіка, рэдактара, грамадскага дзеяча, аўтара дзіцячай п'есы «Данилка и Олеська», п'есы «Сон на болоте», музычнай драмы «На Купала».

снежань

135 год

з дня нараджэння Максіма Багдановіча, (9.12.1891 – 25.05.1917), беларускага паэта, публіцыста, літаратурнага крытыка, перакладчыка, літаратуразнаўца; класіка беларускай літаратуры. Максім Багдановіч – адзін са стваральнікаў беларускай літаратуры і сучаснай літаратурнай беларускай мовы. Ён выступаў як крытык і гісторык літаратуры, распачынальнік традыцыі беларускага мастацкага перакладу. Зборнік паэта «Вянок» з'яўляецца першым узорам урбаністычнай лірыкі ў новай беларускай паэзіі. Спадчына Максіма Багдановіча ўзбагаціла фонд беларускай культуры.

Творы-юбіляры

1846

180 год Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч «Сялянка»

1866

160 год Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч «Пінская шляхта»

1921

105 год Якуб Колас «Казкі жыцця»

1926

100 год Якуб Колас «На прасторах жыцця»,
Максім Гарэцкі «Ціхая плынь», «Досьвіткі»
Кандрат Крапіва «Біблія»
Міхась Зарэцкі «Голы звер», «Пад сонцам»

1931

95 год Кузьма Чорны «Бацькаўшчына»

1936

90 год Міхась Лынькоў «Міколка-паравоз»
Міхась Машара «Мамчына горка», «Лёгкі хлеб»
Міхась Зарэцкі «Крывічы»

1946

80 год Пятрусь Броўка «У роднай хаце»
Васіль Вітка «Поўдзень»
Якуб Колас «Адплата», «Мой дом»
Кандрат Крапіва «Смех і гнеў»
Андрэй Макаёнак «Добра, калі добра канчаецца»
Іван Мележ «У завіруху»
Піліп Пестрак «За сваю Айчыну»

1951

75 год Піліп Пестрак «Першыя ўсходы»
Тарас Хадкевіч «Рэха ў гарах»

1956

70 год

Мікола Ракітны «Вячэрнія зоры»
Іван Шамякін «Першае спатканне»

1961

65 год

Пятрусь Броўка «Па сакрэту», «А дні ідуць»
Васіль Быкаў «Трэцяя ракета»
Віталь Вітка «Паверка»
Ніл Гілевіч «Званковы валет», «Неспакой», «Сіні домік, сіні дом»
Еўдакія Лось «Абутая ёлачка»
Андрэй Макаёнак «Лявоніха на арбіце»
Іван Мележ «Што ён за чалавек»
Мікола Ракітны «Пад адным дахам»
Ян Скрыган «Скажы адно слова»
Іван Шамякін «Матчыны рукі»

1966

60 год

Алесь Асіпенка «Вогненны азімут»
Ніл Гілевіч «Дождж – грыбасей»
Еўдакія Лось «Пацеркі»
Міхась Машара «Крэсы змагаюцца»
Іван Мележ «Подых навальніцы»
Мікола Ракітны «Палескія былі»

Міхась Стральцоў «Сена на асфальце»
Тарас Хадкевіч «Сад у квецені»
Георгій Шыловіч «Чарапаха без панцыра»

1971

55 год

Адамовіч Адамовіч «Хатынская аповесць»
Васіль Быкаў «Абеліск»
Віталь Вітка «Беларуская калыханка», «Чытанка – маляванка»
Анатоль Кудравец «Раданіца»
Еўдакія Лось «Перавал»
Піліп Пестрак «Серадзібор»
Іван Сіпакоў «Па зялёную маланку»
Эдуард Скобелеў «Крокі за тваёй спіной»
Васіль Хомчанка «Цёплая зямля»
Іван Шамякін «Бацька і дзеці»

1976

50 год

Міхаіл Герчык «Обретение надежды»
Ніл Гілевіч «Актавы»
Віктар Казько «Здравствуй и прощай»
Анатоль Кудравец «Зімы і вёсны»
Павел Місько «Мора Герадота»
Алесь Савіцкі «Верай і праўдай»
Іван Сіпакоў «Крыло цішыні»
Васіль Хомчанка «Паклон»
Мікалай Чарняўскі «Парад»

1981

45 год

Віталь Вітка «Случчына»
Віктар Карамазаў «Дзень Барыса і Глеба»
Анатоль Кудравец «За чужымі далямі: падарожныя нарысы»
Валянцін Лукша «Белыя берагі»
Генадзь Пашкоў «Гравюры дарог»
Павел Пруднікаў «Мая магістраль»
Кастусь Тарасаў «В час стрельца»
В. Хомчанка «Я прынёс вам радасць»
Мікалай Чаргінец «Служба – дни и ночи»
Мікалай Чарняўскі «Хто сябруе з добрым днём?»

1986

40 год

Васіль Быкаў «Кар'ер»
Валянцін Лукша «Чорныя буслы», «Мая крынічка»
Георгій Марчук «Кветкі правінцыі»
Павел Місько «Паміж мінулым і будучым»
Генадзь Пашкоў «Маналог на кастрышчы»
Ян Скрыган «Кругі»
Кастусь Тарасаў «Погоня на Грюнвальд», «Странствие в тесном кругу»
Мікалай Чаргінец «Следствие продолжается»
Мікалай Чарняўскі «Навечна з сонцам»
Іван Шамякін «У роднай сям'і»

1991

35 год

Мікола Аўрамчык «Палон»
Павел Місько «Развітальная гастроль»
Павел Пруднікаў «Крыніцы»
Іван Сіпакоў «Ахвярны двор»
КастусьТарасаў «Единственный свидетель»

1996

30 год

Васіль Быкаў «Пакахай мяне, салдацік»
Віктар Карамазаў «Галуба»
Мікола Купрэеў «Імгненнне светлае»
Павел Пруднікаў «Пароша»
Іван Чыгрынаў «Не ўсе мы згінем»

2001

25 год

Наталля Батракова «Территория души»
Васіль Быкаў «Балота»
Павел Місько «Ружовыя ліўні»
Эдуард Скобелеў «Прыжок дьявола»
МікалайЧаргінец «За секунду до выстрела», «Киллер»

Крыніцы інфармацыі:

1. Календарь знаменательных и памятных дат на 2026 год [электронный ресурс] / Государственное учреждение культуры «Борисовская центральная районная библиотека имени Ивана Хрисанфовича Колодеева». – Режим доступа : borlib.by/allcategories-ru-ru/107-resursy/12657-kalendar-znamenatelnykh-dat-na-2026-god.

2. Каляндар знамянальных і памятных дат на 2026 год [электронны рэсурс] / Верхнядзвінская цэнтральная раённая бібліятэка імя Тараса Хадкевіча; аддзел маркетынгу і сацыякультурнай дзейнасці; склад. А. К. Тендзік. – Верхнядзвінск, 2025. – 22 С. – Рэжым доступу : https://вбиблио.бел/images/2025/05-11-25-04.pdf.

Інфармацыйна-даведачнае выданне «Юбілейныя даты беларускай літаратуры 2025 года»

Аддзел маркетынгу, сацыякультурнай дзейнасці і метадычнай работы

Складальнік: Маркушэўская Л. І.
Кампутарны набор: Маркушэўская Л. І.

222001, г. Крупкі, вул. Інтэрнацыянальная,1
Крупская раённая бібліятэка імя Янкі Купалы